Emerytury nowosystemowe w latach 2016-2025

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa, październik 2026 roku

ZUS ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Opracowanie:
Karolina Kowalska

Akceptowała:
Hanna Zalewska
Dyrektor Departamentu
Statystyki i Prognoz Aktuarialnych

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI 3
SPIS TABEL 4
SPIS RYSUNKÓW 5
- WPROWADZENIE 6
- PORTFEL EMERYTUR NOWOSYSTEMOWYCH 6
- WYSOKOŚĆ NOWO PRZYZNANYCH EMERYTUR WEDŁUG NOWYCH ZASAD 10
- EMERYTURY PRZYZNANE WEDŁUG NOWYCH ZASAD W WYSOKOŚCI NIŻSZEJ NIŻ NAJNIŻSZA 17
- PODSUMOWANIE 20

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba osób, którym przyznano emeryturę/ według nowych zasad w latach 2016-2025 [w tys.]* 6
Tabela 2. Średni wiek/ osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w latach 2016-2025* 7
Tabela 3. Liczba osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w latach 2022-2025 w podziale na wiek przejścia na emeryturę [w tys.] 8
Tabela 4. Struktura osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w latach 2022-2025 w podziale na wiek przejścia na emeryturę [w %] 9
Tabela 5. Przeciętna miesięczna wysokość nowo przyznanej emerytury według nowych zasad w podziale na płeć w latach 2016-2025 [w zł] 10
Tabela 6. Relacja przeciętnej wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad do przeciętnego wynagrodzenia w latach 2016-2025 [w %] 11
Tabela 7. Mediana wysokości nowo przyznanych emerytur według nowych zasad w podziale na płeć w latach 2016-2025 [w zł] 13
Tabela 8. Relacja mediany wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad do przeciętnego wynagrodzenia w latach 2016-2025 [w %] 14
Tabela 9. Struktura osób, którym w 2025 r. przyznano emeryturę według nowych zasad według wysokości świadczeń w grudniu 2025 16
Tabela 10. Informacje o emeryturach przyznanych w latach 2018-2025 według nowych zasad i wypłacanych w grudniu danego roku w wysokości niższej niż najniższa 17

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Struktura osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w latach 2016-2025 w podziale na płeć [w %] *6*
Rysunek 2. Średni wiek osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w latach 2016-2025 ..... *7*
Rysunek 3. Przeciętna wysokość nowo przyznanej emerytury według nowych zasad w podziale na płeć w latach 2016-2025 [w zł] *10*
Rysunek 4. Relacja przeciętnej nowo przyznanej emerytury według nowych zasad do przeciętnego wynagrodzenia w latach 2016-2025 [w %] *12*
Rysunek 5. Mediana wysokości nowo przyznanych emerytur według nowych zasad w latach 2016-2025 [w zł] *13*
Rysunek 6. Relacja mediany wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad do przeciętnego wynagrodzenia w latach 2016-2025 [w %] *15*
Rysunek 7. Struktura osób, którym w 2025 r. przyznano emeryturę według nowych zasad według wysokości świadczeń w grudniu 2025 ..... *16*
Rysunek 8. Liczba osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w wysokości niższej niż najniższa w latach 2018-2025 ..... *18*
Rysunek 9. Średni wiek w momencie przyznania emerytury według nowych zasad w wysokości niższej od najniższej w latach 2018-2025 ..... *18*
Rysunek 10. Przeciętne wysokości emerytur według nowych zasad przyznanych w danym roku wypłacane w wysokości niższej od najniższej w grudniu w latach 2018-2025 ..... *19*

➢ WPROWADZENIE

Zreformowany system emerytalny w Polsce został wprowadzony w 1999 roku, a pierwsze wypłaty emerytur według nowych zasad nastąpiły w 2009 roku. System ten opiera się na formule zdefiniowanej składki, co oznacza, że wysokość emerytury zależy przede wszystkim od zgromadzonych i zwaloryzowanych składek oraz kapitału początkowego. Przy ustalaniu świadczenia zgromadzony kapitał emerytalny dzieli się przez średnie dalsze trwanie życia, ustalone dla wieku przejścia na emeryturę. Ponad 10 lat funkcjonowania wypłat emerytur według nowych zasad pozwala na ocenę ich funkcjonowania na podstawie analizy danych statystycznych. W opracowaniu przedstawiono analizę wielkości portfela, jak też poziomu emerytur nowosystemowych.

➢ PORTFEL EMERYTUR NOWOSYSTEMOWYCH

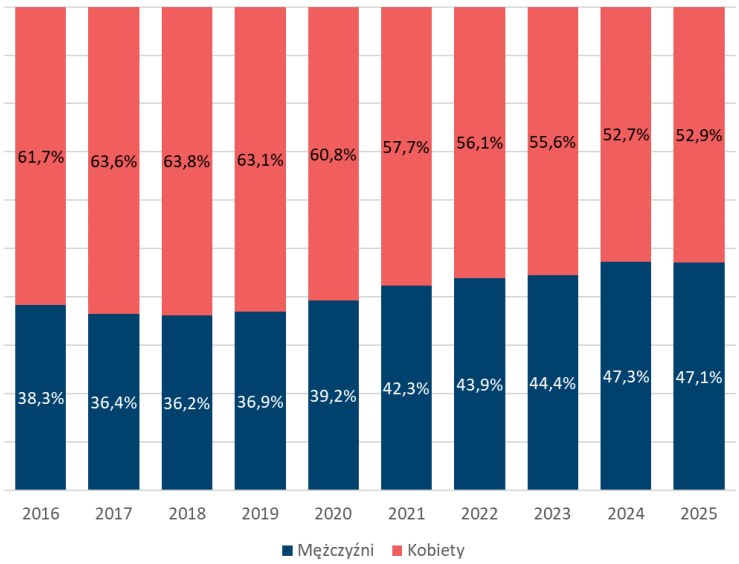
Wraz z kolejnymi latami przyznawania emerytur nowosystemowych rośnie ich udział w portfelu świadczeniobiorców, którym ZUS wypłaca emerytury. Obecnie ponad 4,5 mln emerytów to osoby otrzymujące świadczenia wyliczone z kapitału emerytalnego (tj. 71,1% wszystkich emerytów według stanu na XII 2025). Liczbę osób, którym przyznano emeryturę nowosystemową w badanych latach 2016-2025 zawiera Tabela 1, a strukturę według płci tych osób przedstawia Rysunek 1.

Tabela 1. Liczba osób, którym przyznano emeryturę*/ według nowych zasad w latach 2016-2025 [w tys.]

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	w tys.									
Ogółem	**216,2**	**404,3**	**343,0**	**295,2**	**287,9**	**289,7**	**299,1**	**320,9**	**300,1**	**275,4**
Mężczyźni	82,9	147,4	124,0	108,8	112,9	122,7	131,3	142,6	141,9	129,8
Kobiety	133,3	257,0	219,0	186,4	175,1	167,0	167,8	178,3	158,2	145,6

*/ bez świadczeń realizowanych na mocy umów międzynarodowych

Rysunek 1. Struktura osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w latach 2016-2025 w podziale na płeć [w %]

Największą liczbę osób, którym przyznano emerytury na nowych zasadach odnotowano w 2017 r. - 404,3 tys., w 2018 r. - 343,0 tys. i w 2023 r. - 320,9 tys. osób. W pozostałych latach liczba takich osób nie przekraczała 310 tys. Główną przyczyną rekordowo wysokiej liczby nowo przyznanych emerytur według nowych zasad w 2017 r. było obniżenie wieku emerytalnego. Najniższą liczbę odnotowano natomiast w 2016 r. - 216,2 tys. W całym analizowanym okresie w liczbie osób, którym przyznano nowosystemową emeryturę, przeważały kobiety. Ich udział miał jednak tendencję spadkową - w latach 2016-2020 przekraczał 60,0%, natomiast od 2021 r. odsetek kobiet jest niższy, a w 2025 r. wyniósł 52,9%.

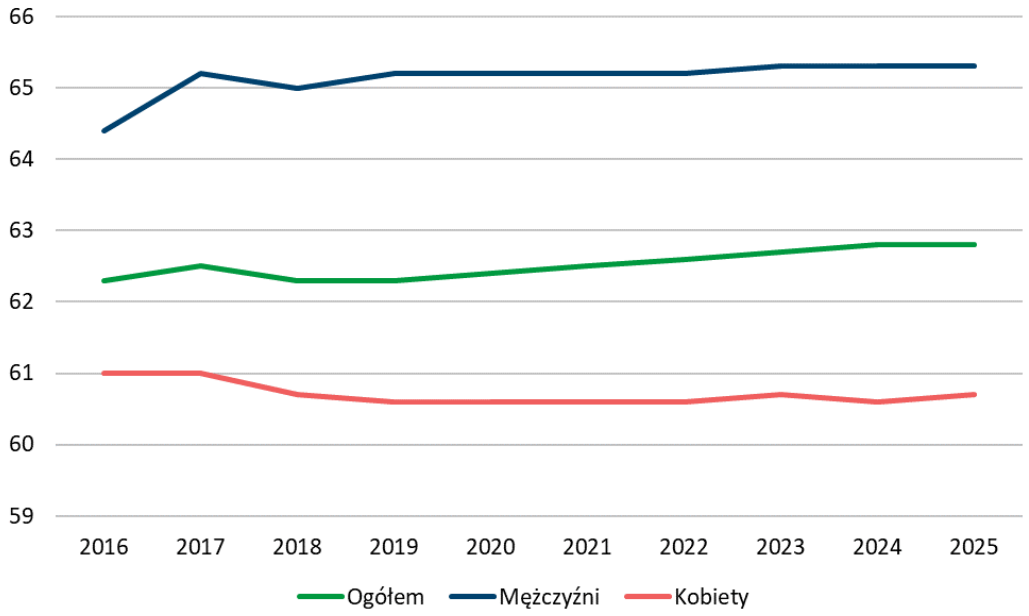
Zgodnie z ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 24 ust. 1.) warunkiem koniecznym do uzyskania emerytury według nowych zasad jest osiągnięcie wieku emerytalnego, tj. 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn. Średni wiek osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w omawianych latach zawiera Tabela 2, a ilustrację graficzną Rysunek 2.

Tabela 2. Średni wiek*/ osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w latach 2016-2025

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	w latach									
Ogółem	**62,3**	**62,5**	**62,3**	**62,3**	**62,4**	**62,5**	**62,6**	**62,7**	**62,8**	**62,8**
Mężczyźni	64,4	65,2	65,0	65,2	65,2	65,2	65,2	65,3	65,3	65,3
Kobiety	61,0	61,0	60,7	60,6	60,6	60,6	60,6	60,7	60,6	60,7

*/ wiek w momencie przyznania

Rysunek 2. Średni wiek osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w latach 2016-2025

Część osób decyduje się na opóźnienie momentu przejścia na emeryturę, stąd też średni wiek przejścia na emeryturę zarówno dla kobiet jak i mężczyzn w analizowanym okresie przekracza ustawowy wiek emerytalny. W przypadku mężczyzn w latach 2017 oraz 2019-2025 średni wiek przejścia na emeryturę był wyższy od ustawowego wieku 65 lat o około 0,2-0,3 roku. Wyjątek

stanowiły rok 2016 - kiedy średni wiek był niższy od ustawowego oraz rok 2018, w którym odpowiadał mu dokładnie. Zjawisko to można wytłumaczyć korzystaniem przez mężczyzn z prawa do wcześniejszej emerytury w tych latach, przysługującej m.in. osobom wykonującym pracę w szczególnych warunkach (obecnie w przypadku mężczyzn świadczenia te mają charakter wygasający). Dla kobiet w latach 2018-2025 średni wiek przejścia na emeryturę był wyższy od 60 lat o około 0,6-0,7 roku. Natomiast w latach 2016-2017 wynosił 61,0 lat, co związane było z obowiązującym wówczas wyższym ustawowym wiekiem emerytalnym.

Analizując dane dotyczące opóźniania przejścia na emeryturę zauważyć można, że średni wiek przejścia na świadczenie jest nieznacznie wyższy od ustawowego wieku emerytalnego. Statystyki pokazują, że bez względu na płeć większość osób przechodzi na emeryturę dokładnie w momencie osiągnięcia wieku emerytalnego. Rozkład według momentu przejścia na emeryturę według nowych zasad w latach 2022-2025 przedstawiono w Tabeli 3 oraz Tabeli 4.

Tabela 3. Liczba osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w latach 2022-2025 w podziale na wiek przejścia na emeryturę [w tys.]

Rok	Liczba osób, którym przyznano emeryturę po raz pierwszy	z tego:			
		dokładnie w wieku emerytalnym	w wieku wyższym od wieku emerytalnego od 1 do 11 miesięcy	w wieku wyższym o dokładnie rok (= 12 miesięcy)	w wieku wyższym o ponad rok (> 12 miesięcy)
2022	**293,9**	**206,7**	**54,6**	**1,6**	**30,9**
mężczyźni	129,6	100,7	20,3	0,5	8,1
kobiety	164,3	106,0	34,4	1,1	22,8
2023	**316,1**	**219,1**	**60,6**	**1,7**	**34,6**
mężczyźni	141,3	109,2	22,6	0,5	8,9
kobiety	174,8	109,8	38,1	1,2	25,7
2024	**296,3**	**200,3**	**66,7**	**1,4**	**27,8**
mężczyźni	140,5	103,6	28,2	0,4	8,2
kobiety	155,8	96,7	38,5	0,9	19,6
2025	**270,0**	**180,2**	**62,9**	**1,4**	**25,5**
mężczyźni	128,3	93,4	26,9	0,4	7,5
kobiety	141,7	86,7	36,0	0,9	18,0

Tabela 4. Struktura osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w latach 2022-2025 w podziale na wiek przejścia na emeryturę [w %]

Rok	Ogółem	z tego:			
		dokładnie w wieku emerytalnym	w wieku wyższym od wieku emerytalnego od 1 do 11 miesięcy	w wieku wyższym o dokładnie rok (= 12 miesięcy)	w wieku wyższym o ponad rok (> 12 miesięcy)
2022	**100,0%**	**70,3%**	**18,6%**	**0,6%**	**10,5%**
mężczyźni	100,0%	77,7%	15,6%	0,4%	6,3%
kobiety	100,0%	64,5%	20,9%	0,7%	13,9%
2023	**100,0%**	**69,3%**	**19,2%**	**0,6%**	**10,9%**
mężczyźni	100,0%	77,3%	16,0%	0,4%	6,3%
kobiety	100,0%	62,8%	21,8%	0,7%	14,7%
2024	**100,0%**	**67,6%**	**22,5%**	**0,5%**	**9,4%**
mężczyźni	100,0%	73,8%	20,1%	0,3%	5,8%
kobiety	100,0%	62,1%	24,7%	0,6%	12,6%
2025	**100,0%**	**66,7%**	**23,3%**	**0,5%**	**9,4%**
mężczyźni	100,0%	72,8%	21,0%	0,3%	5,8%
kobiety	100,0%	61,2%	25,4%	0,7%	12,7%

Patrząc na strukturę osób, którym przyznano nowosystemową emeryturę w latach 2022-2025 zauważyć można, że największy odsetek osób przechodzących dokładnie w wieku emerytalnym wystąpił w 2022 r. – 70,3% i następnie utrzymywał tendencję spadkową aż do 2025 r., kiedy wyniósł 66,7% (spadek o 3,6 p.p.). W przypadku osób przechodzących w wieku wyższym o 1 do 11 miesięcy w badanym okresie obserwowano wzrost z 18,6% do 23,3% w 2025 r. Odsetek osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w wieku wyższym o dokładnie rok w latach 2022-2023 był stały i wynosił 0,6%. W 2024 r. spadł o 0,1 p.p. do 0,5% i pozostał na tym poziomie do 2025 r. Udział ostatniej grupy osób (w wieku wyższym o ponad rok) wzrósł w 2023 r. o 0,4 p.p. w stosunku do roku 2022. Następnie spadł w 2024 r. o 1,5 p.p. do 9,4% i utrzymał się w kolejnym roku.

Dla mężczyzn, którym przyznano emeryturę według nowych zasad dokładnie w wieku emerytalnym obserwowano taki sam trend jak w przypadku ogółem – odsetek stale spadał i w 2025 r. był niższy o 4,9 p.p. niż w 2022 r. Odsetek mężczyzn przechodzących w wieku wyższym o 1 do 11 miesięcy w badanym okresie wzrósł z 15,6% do 21,0% w 2025 r. (wzrost o 5,4 p.p.). Udział mężczyzn, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w wieku wyższym o dokładnie rok w latach 2022-2023 był stały i wynosił 0,4%, następnie spadł o 0,1 p.p. do 0,3% w 2024 r i pozostał na tym poziomie do 2025 r. Procent ostatniej grupy mężczyzn (w wieku wyższym o ponad rok) w 2022 r. i 2023 r. wynosił 6,3%, następnie spadł w 2024 r. o 0,5 p.p. i utrzymał się w 2025 r.

W przypadku kobiet, którym emeryturę przyznano dokładnie w wieku emerytalnym odnotowano taki sam trend jak dla mężczyzn. W całym badanym okresie udział tej grupy spadł o 3,3 p.p. Odsetek kobiet, które opóźniły przejście na nowosystemową emeryturę o 1 do 11 miesięcy w każdym z analizowanych lat wzrastał i w 2025 r. był o 4,5 p.p. wyższy niż w 2022 r. Odsetek kobiet, którym

przyznano emeryturę w wieku wyższym o dokładnie rok był stały w latach 2022-2023 r. i wynosił 0,7%. W 2024 r. spadł o 0,1 p.p. do poziomu 0,6%, a następnie wzrósł i znów był na poziomie 0,7%. Dla ostatniej grupy kobiet, którym przyznano emeryturę w wieku wyższym o ponad rok, udział wzrósł w 2023 r. w stosunku do 2022 r. o 0,8 p.p., następnie spadł o 2,1 p.p. w 2024 r., a w 2025 wzrósł o 0,1 p.p.

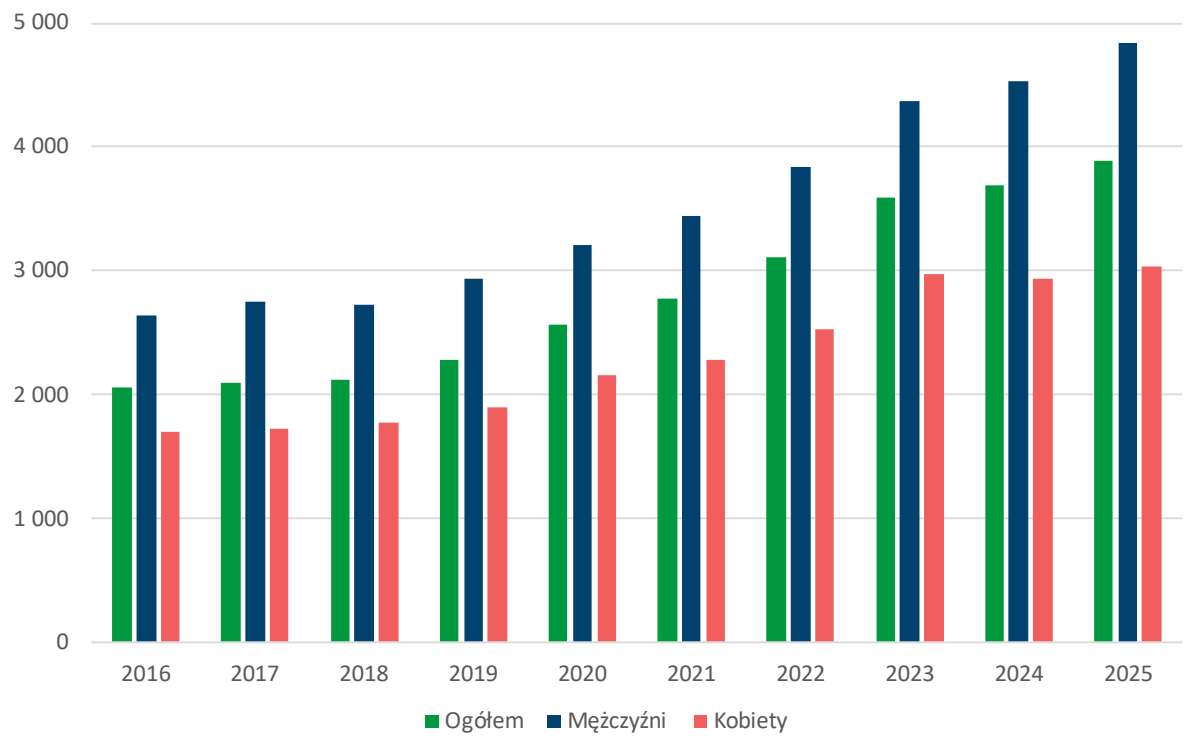
➢ WYSOKOŚĆ NOWO PRZYZNANYCH EMERYTUR WEDŁUG NOWYCH ZASAD

Przeciętną wysokość nowo przyznanej emerytury według nowych zasad w latach 2016-2025 przedstawia **Tabela 5,** a ilustrację graficzną **Rysunek 3**.

Tabela 5. Przeciętna miesięczna wysokość nowo przyznanej emerytury według nowych zasad w podziale na płeć w latach 2016-2025 [w zł]

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	w zł									
Ogółem	**2 055,99**	**2 097,08**	**2 116,86**	**2 278,24**	**2 564,54**	**2 769,73**	**3 101,42**	**3 589,01**	**3 691,72**	**3 885,67**
Mężczyźni	2 634,18	2 754,34	2 727,33	2 928,98	3 208,45	3 443,05	3 842,62	4 369,29	4 534,14	4 835,62
Kobiety	1 696,35	1 720,21	1 771,05	1 898,49	2 149,38	2 275,34	2 521,58	2 965,07	2 936,03	3 038,78

Rysunek 3. Przeciętna wysokość nowo przyznanej emerytury według nowych zasad w podziale na płeć w latach 2016-2025 [w zł]

W analizowanym okresie przeciętna nominalna wysokość nowo przyznanych emerytur według nowych zasad ogółem stale rosła. W latach 2017-2018 wzrost ten był niewielki (odpowiednio 2,0% i 0,9%). W kolejnych latach zauważyć można wzrost tempa przyrostu przeciętnej wysokości świadczeń. W roku 2025 przeciętna emerytura była o 89,0% wyższa niż w roku 2016.

W przypadku mężczyzn przeciętna wysokość świadczenia systematycznie wzrastała, z wyjątkiem roku 2018, kiedy średnia ta spadła o 1,0% w stosunku do roku poprzedniego. W latach 2017 oraz 2019-2025 wzrost ten wyniósł od 3,8% do 13,7%. Dla kobiet miara ta również rosła, z wyjątkiem roku 2024, w którym przeciętna wysokość emerytury spadła o 1,0% w stosunku do roku poprzedniego. W pozostałych latach wzrost rokroczny wyniósł od 1,4% do 17,6%. W całym badanym okresie średnia emerytura mężczyzn wzrosła nominalnie o 83,6%, a dla kobiet o 79,1%.

Na przestrzeni lat 2016-2025 przeciętna wysokość nowo przyznanej emerytury według nowych zasad dla mężczyzn była zawsze wyższa od przeciętnej emerytury kobiet o od 47,4% do 60,1%. Zaobserwowane nierówności wynikają przede wszystkim z odmiennego przebiegu aktywności zawodowej kobiet i mężczyzn, w szczególności w zakresie długości okresu opłacania składek oraz poziomu wynagrodzeń. Istotne znaczenie ma zróżnicowanie wieku emerytalnego, który dla mężczyzn jest o 5 lat wyższy niż dla kobiet. Umożliwia on dłuższe gromadzenie kapitału emerytalnego, a jednocześnie wpływa na przeciętne dalsze trwanie życia przyjmowane do obliczania wysokości świadczenia. Zgodnie z zasadami ustalania emerytur według nowych zasad kapitał emerytalny dzielony jest przez przeciętne dalsze trwania życia, wyrażone w miesiącach. W przypadku osób przechodzących na emeryturę w starszym wieku liczba ta jest mniejsza, co przy tej samej wysokości kapitału przekłada się na wyższą kwotę miesięcznego świadczenia. Ponadto średnio wyższe wynagrodzenia mężczyzn oznaczają wyższe wartości odprowadzanych przez nich na konta emerytalne składek. W konsekwencji zgromadzony przez nich kapitał emerytalny jest zazwyczaj wyższy, co znajduje odzwierciedlenie w wysokości przyznawanych świadczeń. Czynniki te łącznie przyczyniają się do utrzymywania różnic w wysokości nowo przyznanych emerytur kobiet i mężczyzn. W **Tabeli 6** przedstawiono relację przeciętnej wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad do przeciętnego wynagrodzenia, a na **Rysunku 4** jej graficzną ilustrację.

Tabela 6. Relacja przeciętnej wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad do przeciętnego wynagrodzenia w latach 2016-2025 [w %]

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Przeciętne wynagrodzenie pomniejszone o obligatoryjną składkę na ubezpieczenia społeczne płaconą przez ubezpieczonego [w zł]	**3 536,87**	**3 731,13**	**4 003,88**	**4 294,67**	**4 512,41**	**4 944,79**	**5 540,25**	**6 246,13**	**7 140,52**	**7 770,04**
Ogółem	**58,1%**	**56,2%**	**52,9%**	**53,0%**	**56,8%**	**56,0%**	**56,0%**	**57,5%**	**51,7%**	**50,0%**
Mężczyźni	74,5%	73,8%	68,1%	68,2%	71,1%	69,6%	69,4%	70,0%	63,5%	62,2%
Kobiety	48,0%	46,1%	44,2%	44,2%	47,6%	46,0%	45,5%	47,5%	41,1%	39,1%

Rysunek 4. Relacja przeciętnej nowo przyznanej emerytury według nowych zasad do przeciętnego wynagrodzenia w latach 2016-2025 [w %]

W latach 2016-2025 przeciętne wynagrodzenie pomniejszone o obligatoryjną składkę na ubezpieczenia społeczne płaconą przez ubezpieczonego wzrosło z 3 536,87 zł do 7 770,04 zł (wzrost o 119,7%). Dynamika wzrostu na przestrzeni analizowanych lat była zróżnicowana - największy wzrost odnotowano w 2024 r. (14,3% w stosunku do roku poprzedniego), a najniższy w 2020 (5,1% w stosunku do roku poprzedniego).

Analizując wybrany przedział czasowy można zauważyć, że relacja przeciętnej wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad ogółem do przeciętnego wynagrodzenia była zmienna. W latach 2016-2018 wartość ta spadła z poziomu 58,1% do 52,9%. Następnie odnotowano wzrost do 56,8% w roku 2020. W latach 2021 i 2022 r. relacja ta była stała i wynosiła 56,0%. W 2023 r. nastąpił ponowny wzrost do 57,5%, a następnie istotny spadek do poziomu 51,7% w 2024 r. Tendencja spadkowa utrzymała się również w 2025 r., kiedy wartość wskaźnika obniżyła się do 50,0%.

W celu wyjaśnienia znacznego spadku relacji (o 10%) między 2023 r. i 2024 r. przeprowadzono analizę dynamiki zmian wysokości przeciętnej nowo przyznanej emerytury oraz przeciętnego wynagrodzenia. W 2024 r. przeciętna wysokość nowo przyznanej emerytury według nowych zasad była wyższa o 2,9% w stosunku do roku poprzedniego, natomiast przeciętne wynagrodzenie wzrosło w tym okresie aż o 14,3%. Relatywnie niski wzrost wysokości przeciętnej nowo przyznanej emerytury wynikał z m.in. niższych wskaźników kwartalnej waloryzacji składek w 2024 r. w porównaniu z 2023 r., które mają wpływ na wartość kapitału emerytalnego uwzględnionego przy ustalaniu wysokości świadczenia. Dodatkowym czynnikiem było wyższe niż obwiązujące w poprzednim roku przeciętne dalsze trwania życia przyjmowane do obliczania wysokości emerytur. Przekładało się to na większą liczbę miesięcy, przez którą dzielony był kapitał emerytalny.

Dla mężczyzn w każdym z analizowanych lat relacja przeciętnej nowo przyznanej emerytury według nowych zasad do przeciętnego wynagrodzenia jest wyższa niż dla ogółu. W latach 2016-2018 wartość ta spadła z poziomu 74,5% do 68,1%. Następnie odnotowano wzrost do 71,1% w roku 2020. W latach 2021-2022 relacja ta ponownie zmalała do 69,4%. W 2023 r. nastąpił ponowny wzrost do 70,0%, a następnie spadek do poziomu 62,2% w 2025 r.

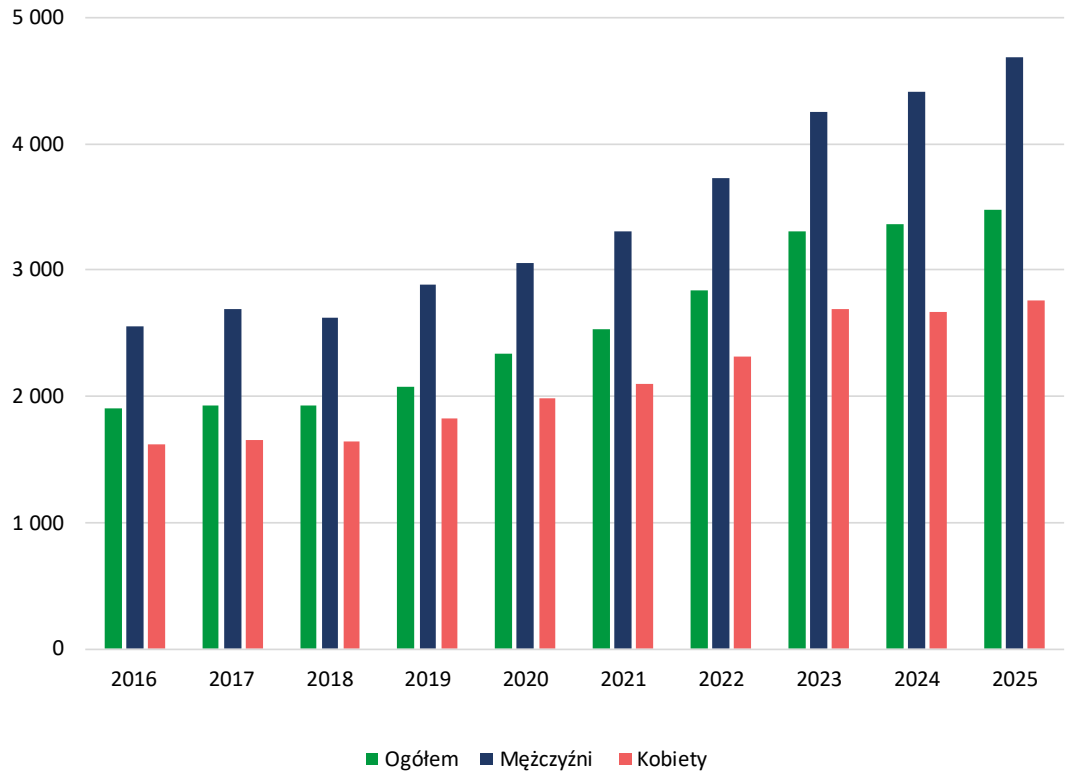
Przeciętna nowo przyznana emerytura dla kobiety w badanym okresie była niższa w stosunku co przeciętnej emerytury mężczyzn, a co za tym idzie również niższa była jej relacja do przeciętnego wynagrodzenia. Miara ta spadła z 48,0% w roku 2016 do 44,2% w 2019 r. W 2020 r. wrosła do 47,6%, by następnie spaść do 45,5% w 2022 r. Podobnie jak dla ogółu oraz dla mężczyzn relacja przeciętnej nowo przyznanej emerytury według nowych zasad dla kobiet w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia wzrosła w 2023 r. i wynosiła 47,5%, a w latach 2024-2025 r. spadła do 39,1%.

Inną miarą wysokości emerytury jest jej mediana, czyli wartość powyżej której i poniżej której znajduje się 50% wszystkich obserwacji (dzieli uporządkowany zbiór danych na pół). W **Tabeli 7** przedstawiono wartość środkową nowo przyznanej emerytury według nowych zasad w latach 2016-2025, a na **Rysunku 5** jej graficzną ilustrację.

Tabela 7. Mediana wysokości nowo przyznanych emerytur według nowych zasad w podziale na płeć w latach 2016-2025 [w zł]

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ogółem	**1 899,71**	**1 932,27**	**1 929,32**	**2 071,23**	**2 340,52**	**2 528,52**	**2 836,09**	**3 308,98**	**3 358,84**	**3 477,50**
Mężczyźni	2 556,61	2 695,62	2 624,33	2 882,76	3 061,16	3 310,82	3 725,24	4 252,67	4 410,29	4 689,99
Kobiety	1 623,89	1 651,75	1 645,65	1 826,77	1 989,80	2 101,30	2 315,96	2 694,25	2 673,15	2 757,88

Rysunek 5. Mediana wysokości nowo przyznanych emerytur według nowych zasad w latach 2016-2025 [w zł]

W analizowanym okresie mediana wysokości nowo przyznanych emerytur według nowych zasad rosła, z wyjątkiem roku 2018, w którym jej wartość ogółem spadła w stosunku do roku poprzedniego o 0,2%. W 2017 roku jej wzrost był nieduży i wynosił 1,7%. W latach 2019-2023 zauważyć można znaczny przyrost mediany świadczeń, który wynosił od 7,4% w 2019 do 16,7% w 2023 r, kiedy też był najwyższy w badanym okresie. Nominalny rokroczny wzrost był najniższy w 2024 roku i wynosił 1,5%. W roku 2025 mediana wysokości emerytury według nowych zasad była o 83,1% wyższa niż w roku 2016.

Dla mężczyzn mediana wysokości świadczenia stale rosła, z wyjątkiem roku 2018, kiedy miara ta spadła o 2,6% w stosunku do roku poprzedniego. W latach 2017 oraz 2019-2025 wzrost ten wyniósł od 3,7% do 14,2%. Dla kobiet miara ta również rosła, z wyjątkiem lat 2018 i 2024, w których przeciętna wysokość emerytury spadła o odpowiednio 0,4% i 0,8% w stosunku do roku poprzedniego. W pozostałych latach wzrost rokroczny wyniósł od 1,7% do 16,3%. Biorąc pod uwagę cały analizowany okres mediana wysokości nowo przyznanych emerytur według nowych zasad mężczyzn wzrosła nominalnie o 83,4%, a dla kobiet o 69,8%.

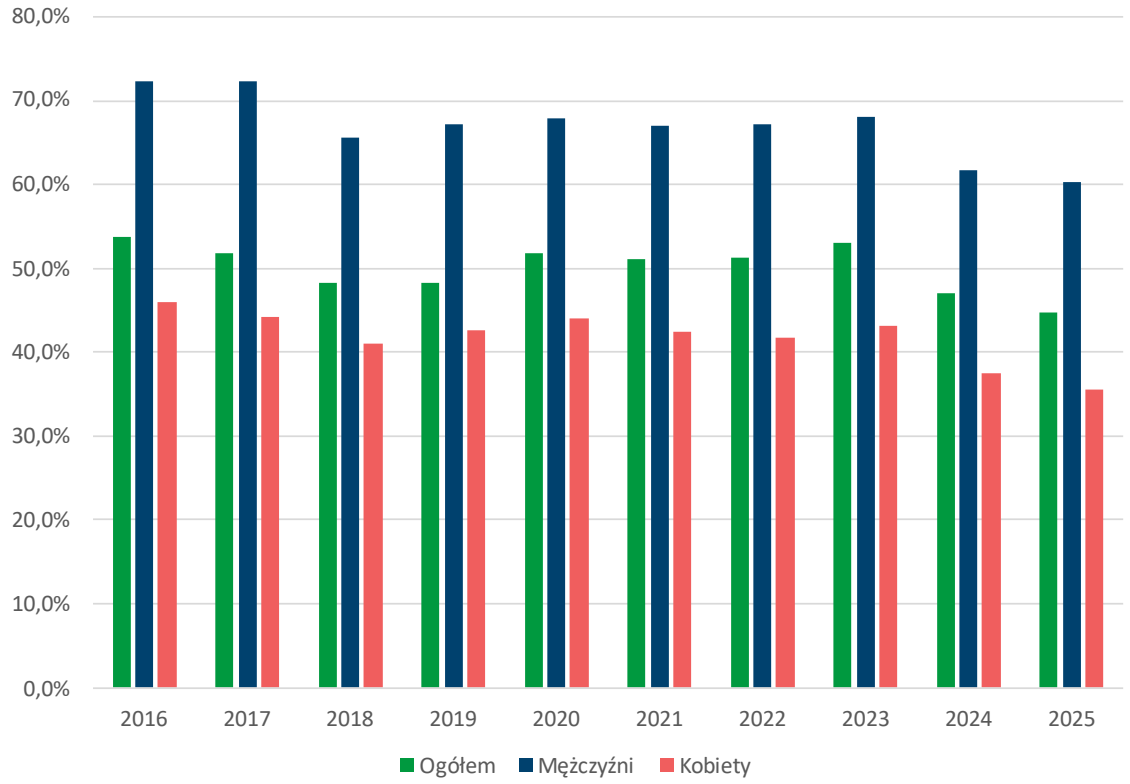
Na przestrzeni lat 2016-2025 mediana wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad dla mężczyzn była zawsze wyższa od mediany tego świadczenia dla kobiet o 53,8% (2020 r.) do 70,1% (2025 r.). Różnica ta, podobnie jak w przypadku średniej emerytury, wynika ze sposobu wyliczania wysokości tego świadczenia, jak i z wyższej mediany zarobków mężczyzn w stosunku do kobiet.

Warto dodać, że mediana wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad w całym omawianym okresie była niższa niż przeciętna wysokość tego świadczenia, zarówno dla ogółu, jak i w podziale na płeć. Oznacza to, że rozkład omawianych emerytur jest dodatnio skośny, tzn. większość osób otrzymuje świadczenia niższe niż przeciętna. W każdym z omawianych lat skala tego zjawiska jest większa dla kobiet, tzn. relacja wysokości średniej do mediany jest dla nich wyższa (od 1,04 do 1,10) niż dla mężczyzn (od 1,02 do 1,05). W **Tabeli 8** przedstawiono relację mediany nowo przyznanej emerytury według nowych zasad do przeciętnego wynagrodzenia, a na **Rysunku 6** jej graficzną ilustrację.

Tabela 8. Relacja mediany wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad do przeciętnego wynagrodzenia w latach 2016-2025 [w %]

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Przeciętne wynagrodzenie pomniejszone o obligatoryjną składkę na ubezpieczenia społeczne płaconą przez ubezpieczonego [w zł]	**3 536,87**	**3 731,13**	**4 003,88**	**4 294,67**	**4 512,41**	**4 944,79**	**5 540,25**	**6 246,13**	**7 140,52**	**7 770,04**
Ogółem	**53,7%**	**51,8%**	**48,2%**	**48,2%**	**51,9%**	**51,1%**	**51,2%**	**53,0%**	**47,0%**	**44,8%**
Mężczyźni	72,3%	72,2%	65,5%	67,1%	67,8%	67,0%	67,2%	68,1%	61,8%	60,4%
Kobiety	45,9%	44,3%	41,1%	42,5%	44,1%	42,5%	41,8%	43,1%	37,4%	35,5%

Rysunek 6. Relacja mediany wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad do przeciętnego wynagrodzenia w latach 2016-2025 [w %]

Analizując wybrany przedział czasowy można zauważyć, że relacja mediany wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad ogółem do przeciętnego wynagrodzenia była zróżnicowana. W latach 2016-2018 wartość ta spadła z poziomu 53,7% do 48,2%. Następnie odnotowano wzrost do 51,9% w roku 2020. W 2021 r. relacja ta spadła do 51,1%. W latach 2022-2023 nastąpił ponowny wzrost do 53,0%, a następnie gwałtowny spadek do poziomu 44,8% w 2025 r., kiedy też wskaźnik ten był najniższy.

Dla mężczyzn w każdym z analizowanych lat relacja mediany wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad do przeciętnego wynagrodzenia jest wyższa niż dla społeczeństwa ogółem. W latach 2016-2018 wartość ta spadła z poziomu 72,3% do 65,5%. Następnie odnotowano wzrost do 67,8% w roku 2020. W 2021 r. relacja ta ponownie zmalała do 67,0%. W latach 2022-2023 nastąpił ponowny wzrost do 68,1%, a następnie gwałtowny spadek do poziomu 60,4% w 2025 r.

Mediana wysokości nowo przyznanej emerytury dla kobiety w badanym okresie była niższa w stosunku do mediany wysokości emerytury mężczyzn oraz do mediany wysokości tego świadczenia ogółem, a co za tym idzie również niższa była jej relacja do przeciętnego wynagrodzenia. Miara ta spadła z 45,9% w roku 2016 do 41,1% w 2018 r. W latach 2019-2020 wrosła do 44,1%, by następnie spaść do 41,8% w 2022 r. Analogicznie jak dla ogółu oraz dla mężczyzn relacja mediany wysokości nowo przyznanej emerytury według nowych zasad dla kobiet w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia wzrosła w 2023 r. i wynosiła 43,1%, a w latach 2024-2025 gwałtownie spadła do 35,5%.

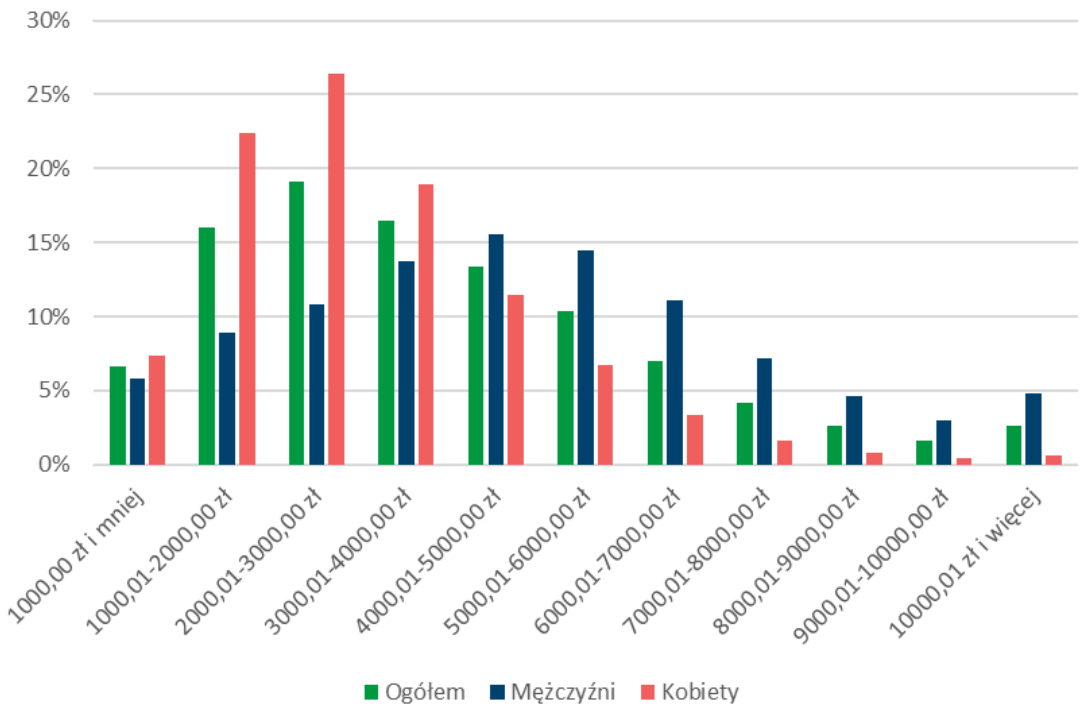
Dodatkowe informacje na temat rozkładu wysokości nowo przyznanych emerytur według nowych zasad w 2025 r. umieszczono w **Tabeli 9** oraz na **Rysunku 7**.

Tabela 9. Struktura osób, którym w 2025 r. przyznano emeryturę według nowych zasad według wysokości świadczeń w grudniu 2025

Wysokość świadczenia*) w zł	2025		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
Ogółem	**100,0**	**100,0**	**100,0**
1000,00 i mniej	6,6	5,8	7,4
1000,01-2000,00	16,0	8,9	22,4
2000,01-3000,00	19,1	10,8	26,4
3000,01-4000,00	16,5	13,7	18,9
4000,01-5000,00	13,4	15,6	11,5
5000,01-6000,00	10,4	14,5	6,7
6000,01-7000,00	7,0	11,1	3,3
7000,01-8000,00	4,2	7,2	1,6
8000,01-9000,00	2,6	4,6	0,8
9000,01-10000,00	1,6	3,0	0,4
10000,01 i więcej	2,6	4,8	0,6

*) wysokość świadczenia (bez wypłat wyrównawczych) wraz z dodatkami pielęgnacyjnymi dla świadczeniobiorcy

Rysunek 7. Struktura osób, którym w 2025 r. przyznano emeryturę według nowych zasad według wysokości świadczeń w grudniu 2025

Szczegółowa analiza rozkładu wysokości świadczeń w 2025 r. pozwala na ocenę skali tzw. luki emerytalnej. Na podstawie struktury wysokości emerytur według nowych zasad przyznanych w 2025 r. zauważyć można, że rozkład emerytur kobiet charakteryzuje się silniejszą asymetrię prawostronną, na co wskazuje wyraźniej wydłużony i wysmuklony prawy ogon rozkładu. Oznacza to, że w przypadku kobiet rzadziej występują wartości skrajnie wysokie. Dominująca część populacji

kobiet koncentruje się w niskich przedziałach kwotowych, a największa liczebność (dominanta) przypada na przedział 2 000,01-3 000,00 zł, obejmujący ponad 25% beneficjentek. Powyżej tej kwoty następuje gwałtowny spadek kolejnych grup wysokości nowo przyznanych świadczeń. Emerytury przekraczające 7 000,00 zł stanowią w przypadku kobiet niewielki odsetek (3,4%). W przypadku mężczyzn rozkład nowo przyznanych świadczeń jest bardziej zrównoważony. Maksimum rozkładu przypada na znacznie wyższe przedziały (4 000,01-6 000,00 zł). Ponadto populacja mężczyzn cechuje się relatywnie grubym prawym ogonem rozkładu - emeryturę w wysokości 10 000,01 i więcej przyznano 4,8% mężczyzn, a w przypadku kobiet odsetek ten wyniósł jedynie 0,6%. Świadczenie w wysokości większej niż 5 000,01 zł przyznano natomiast 45,2% mężczyzn i 13,4% kobiet.

➢ EMERYTURY PRZYZNANE WEDŁUG NOWYCH ZASAD W WYSOKOŚCI NIŻSZEJ NIŻ NAJNIŻSZA

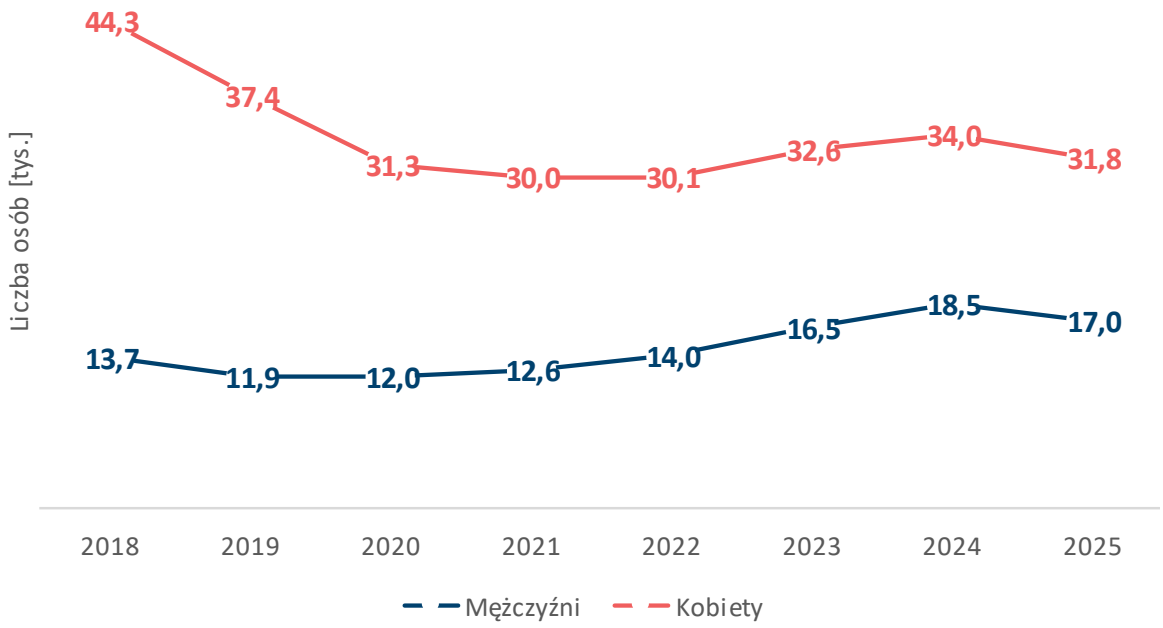
Zgodnie z art. 85 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych kwota najniższej emerytury w grudniu 2025 r. wynosiła 1 878,91 zł. Emerytura podwyższona do tej wysokości przysługuje osobom, które osiągnęły wiek emerytalny i posiadały okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn i 20 lat dla kobiet. W przypadku, gdy emeryt nie posiada wymaganego stażu, jego emerytury nie podwyższa się do wysokości najniższej.

Tabela 10 przedstawia podstawowe dane dotyczące osób, którym w latach 2018-2025 przyznano emeryturę w wysokości niższej od najniższej według nowych zasad oraz statystyki dotyczące wysokości tego świadczenia w tym okresie. Informacje przedstawione w tej tabeli zilustrowano również na Rysunku 8, Rysunku 9 oraz Rysunku 10.

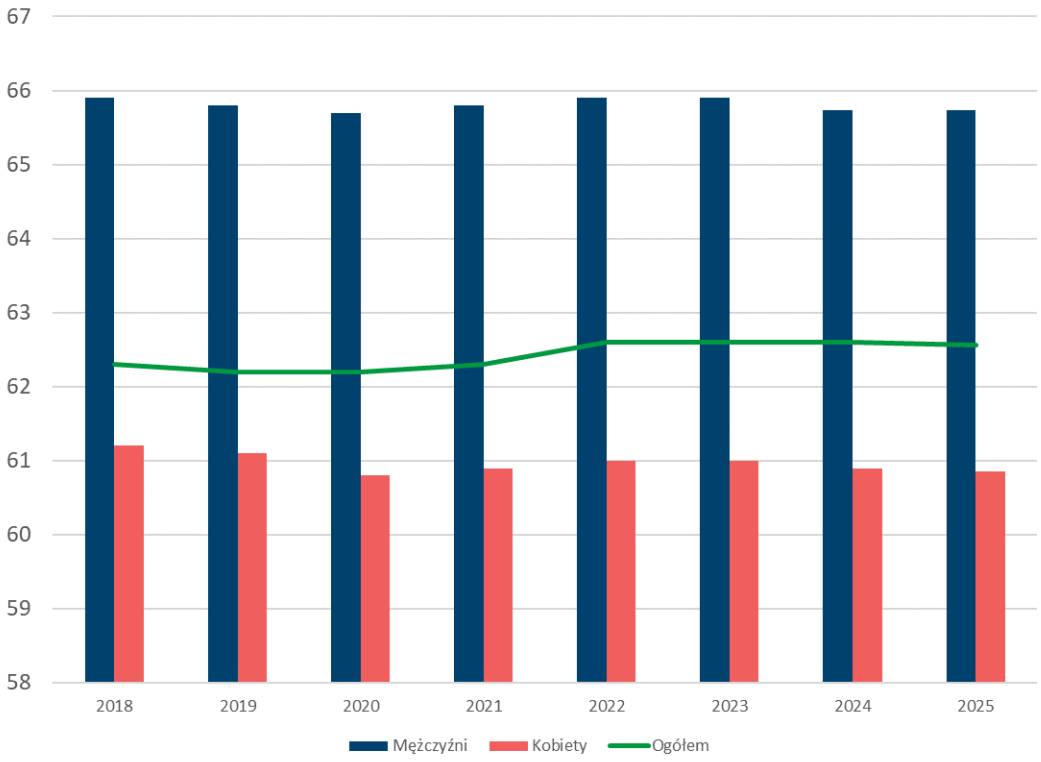
Tabela 10. Informacje o emeryturach przyznanych w latach 2018-2025 według nowych zasad i wypłacanych w grudniu danego roku w wysokości niższej niż najniższa

Rok przyznania emerytury	Liczba osób, którym przyznano emeryturę wg nowych zasad w wysokości niższej niż najniższa (bez emerytur z urzędu, bez emerytur częściowych) wg stanu na grudzień danego roku [w tys.]			Wiek w momencie przyznania emerytury w danym roku [w latach]			Przeciętne wysokości emerytur przyznanych w danym roku wypłacanych w grudniu danego roku [w zł]			Najniższa wysokość emerytury obowiązująca od marca danego roku [w zł]	Relacja przeciętnej nowo przyznanej emerytury według nowych zasad w wysokości niższej niż najniższa emerytura do najniższej emerytury [w %]
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety		
2018	58,0	13,7	44,3	62,3	65,9	61,2	673,56	644,01	682,75	1 029,80	65,4%
2019	49,3	11,9	37,4	62,2	65,8	61,1	712,53	670,20	726,06	1 100,00	64,8%
2020	43,3	12,0	31,3	62,2	65,7	60,8	777,38	731,17	795,43	1 200,00	64,8%
2021	42,6	12,6	30,0	62,3	65,8	60,9	806,29	753,87	828,51	1 250,88	64,5%
2022	44,1	14,0	30,1	62,6	65,9	61,0	859,53	793,62	890,36	1 338,44	64,2%
2023	49,4	16,5	32,6	62,6	65,9	61,0	976,20	896,08	1 016,77	1 588,44	61,5%
2024	52,5	18,5	34,0	62,6	65,7	60,9	1 077,25	1 011,43	1 113,15	1 780,96	60,5%
2025	48,9	17,0	31,8	62,6	65,7	60,9	1 138,30	1 067,87	1 175,97	1 878,91	60,6%

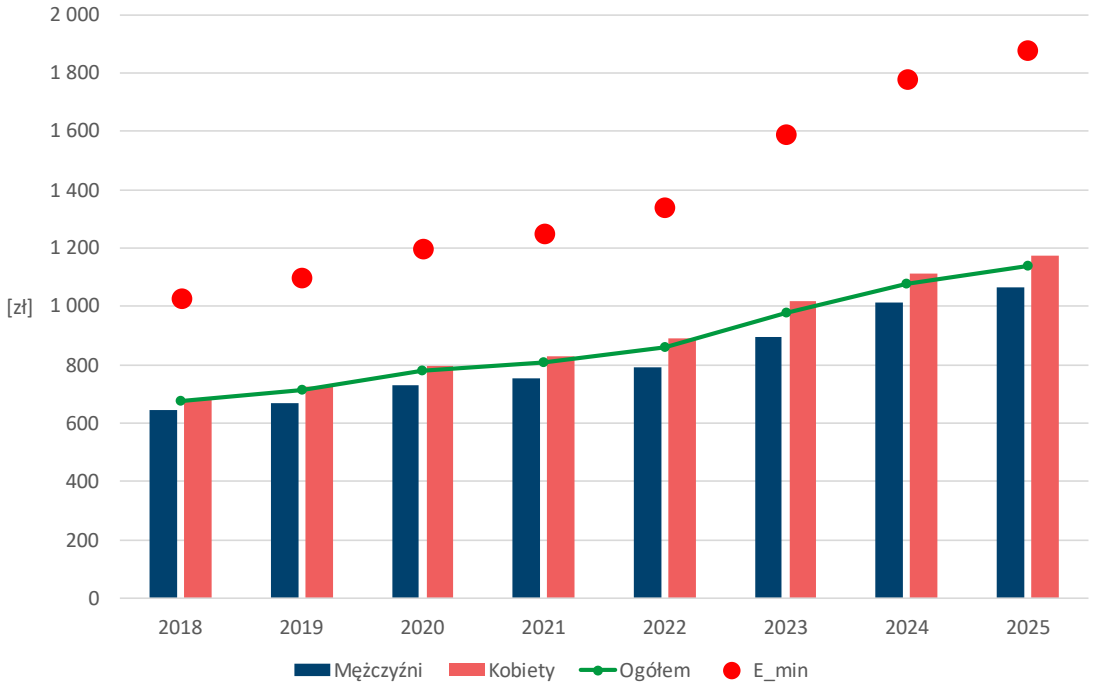
Rysunek 8. **Liczba osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w wysokości niższej niż najniższa w latach 2018-2025**

Rysunek 9. **Średni wiek w momencie przyznania emerytury według nowych zasad w wysokości niższej od najniższej w latach 2018-2025**

Rysunek 10. Przeciętne wysokości emerytur według nowych zasad przyznanych w danym roku wypłacane w wysokości niższej od najniższej w grudniu w latach 2018-2025

W badanym okresie liczba osób ogółem, którym przyznano emerytury według nowych zasad w wysokości niższej od najniższej, zmalała w latach 2018-2021 r. o 26,5% z 58,0 tys. do 42,6 tys. Następnie obserwowano trend wzrostowy aż do roku 2024, kiedy wyniosła 52,5 tys. (wzrost o 23,2% w stosunku do roku 2021). W 2025 r. spadła natomiast do 48,9 tys. (o 15,6% mniej niż w 2018 r.).

Nieco odmienny trend zaobserwowano w przypadku mężczyzn. Liczba osób, którym przyznano emeryturę według nowych zasad w wysokości niższej od najniższej spadła w tej grupie z 13,7 tys. w 2018 roku do 11,9 tys. w roku 2019 (spadek o 13,0%). W latach 2020-2024 odnotowano wzrost do 18,5 tys. (o 56,0%). Następnie liczba ta spadła do 17,0 tys. (spadek o 24,8% w stosunku do 2018 r.).

Liczba kobiet, którym przyznano świadczenie w wysokości niższej od najniższej początkowo malała – z 44,3 tys. w 2018 do 30,0 tys. w 2021 roku (spadek o 32,3%). Następnie rosła do 34,0 tys. w roku 2024 r. W 2025 r., podobnie jak w grupie ogółem oraz mężczyzn, liczba ta spadła do 31,8 tys. (spadek o 28,1% w stosunku do 2018 r.).

Analizując średni wiek w momencie przyznania emerytury w kwocie niższej od najniższej w danym roku można zauważyć, że miara ta dla ogółu społeczeństwa w latach 2018-2021 wynosiła między 62,2 a 62,3 lat, w okresie od 2022 do 2025 roku utrzymywała się na poziomie 62,6 lat. W przypadku mężczyzn w całym analizowanym okresie średnia cechowała się niewielką zmiennością i wynosiła od 65,7 do 65,9 lat, a dla kobiet od 60,8 do 61,2 lat.

Przeciętne wysokości emerytur przyznanych w wysokości niższej od najniższej w latach 2018-2025 stale rosły. Dla ogółu przeciętna ta wzrosła w badanym okresie nominalnie o 69,0%, dla mężczyzn – 65,8%, a dla kobiet o 72,2%. Zauważyć można, że średnie były znacznie niższe od emerytury w kwocie najniższej. W relacji do niej wynosiły dla ogółu od 60,5% do 65,4%.

➢ PODSUMOWANIE

Analiza emerytur nowosystemowych przyznanych w latach 2016-2025 pozwala przyjrzeć się zmianom zachodzącym w polskim systemie emerytalnym na przestrzeni ostatnich 10 lat. Zebrane dane pokazują nie tylko jak zmieniała się liczba osób przechodzących na emeryturę według nowych zasad i wysokość przyznawanych im świadczeń, ale również jakie decyzje podejmowali przyszli emeryci w związku z zakończeniem aktywności zawodowej.

W badanym okresie liczba nowo przyznanych emerytur nowosystemowych była zróżnicowana. Najwięcej świadczeń przyznano w 2017 roku, na co istotny wpływ miało obniżenie wieku emerytalnego. Wśród nowych emerytów przeważały kobiety, choć z biegiem lat ich udział stopniowo się zmniejszał. Warto zauważyć, że w latach 2022-2025 większość osób decydowała się na przejście na emeryturę zaraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Jednocześnie coraz częściej odkładano tę decyzję o kilka miesięcy, co może wskazywać na stopniową zmianę podejścia do momentu zakończenia aktywności zawodowej.

Wyraźną zmianę można zaobserwować także w nominalnej wysokości przyznawanych świadczeń. Na przestrzeni analizowanych dziesięciu lat przeciętna wysokość nowo przyznanej emerytury według nowych zasad wzrosła nominalnie o 89,0% i w 2025 roku wynosiła 3 885,67 zł, jednak jej relacja do przeciętnego wynagrodzenia obniżyła się, co stanowi istotny aspekt oceny poziomu świadczeń. W całym badanym okresie utrzymywały się wyraźne różnice w przeciętnej wysokości emerytur kobiet i mężczyzn. Mężczyźni otrzymywali przeciętnie wyższe świadczenia, co związane jest między innymi z różnicami w przebiegu aktywności zawodowej, wysokości zarobków oraz wyższym wiekiem emerytalnym, który przekłada się na dłuższy okres składkowy i w efekcie wyższy zgromadzony kapitał emerytalny.

Na uwagę zasługuje również sytuacja osób, którym przyznano emeryturę w kwocie niższej od najniższej ustawowej emerytury. Choć liczba takich świadczeń zmieniała się w poszczególnych latach, problem ten pozostawał istotny. W 2025 roku przyznano 48,9 tys. emerytur poniżej ustawowego minimum, a większość ich beneficjentów stanowiły kobiety. Warto zauważyć, że pomimo systematycznego wzrostu przeciętnej wysokości tych świadczeń nadal pozostają one znacznie niższe od emerytury w kwocie najniższej.